

Tavoitteet hallituskaudelle

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry
Hörselskadade Barns Föräldraförbund rf

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto huolissaan kuulovammaisten lasten epätasa-arvoisuudesta perusopetuksessa ja jatkokoulutuksessa

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto on seurannut huolissaan kuulovammaisten lasten epätasa-arvoisuutta perusopetuksessa ja jatkokoulutuksessa. Vuonna 2012 Lapsiasiavaltuutetun julkaisussa *"Hei kato mua!"* lapset kertovat itse, kuinka koulunkäynti tuntuu välillä raskaalta johtuen kommunikaation erilaisista haasteista.

Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden oppimispolkua on osittain turvannut laki, jossa määritellään luokan maksimikoko. Oppilaiden oppimisen tukena on harkinnan mukaan luokassa avustaja, viittomakielen tulkki ja/tai muita kuulemisen apuna käytettäviä järjestelmiä. Tukitoimet lapsen oppimispolulla ovat kuitenkin hyvin erilaiset riippuen lapsen kotikunnasta.

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry haluaa kiinnittää huomiota toimenpiteisiin, joilla varmistetaan erityistä tukea tarvitsevan lapsen oikeus tasa-arvoiseen ja oikeudenmukaiseen oppimiseen. Lainsäädännössä, poliittisissa ohjelmissa ja erilaisissa toimenpideohjelmissa tulekin ottaa huomioon kuulovammaiset lapset ja nuoret. **Esitämme seuraavan hallituskauden tavoitteiksi seuraavaa:**

Laaditaan kuulovammaisia lapsia ja nuoria koskeva perus- ja jatko-opetuksen toimenpideohjelma, jolla varmistetaan kuulovammaisten lasten oikeus saada opetusta, tulla kuulluksi ja ymmärretyksi omalla kommunikaatiokeinollaan.

Toimenpideohjelmaan sisällytetään seuraavat asiat:

1. Kuuntelu ympäristöön vaikuttaminen

- Kuulovammaisille lapsille ja nuorille on tärkeää, että oppimisympäristö mahdollistaa mahdollisimman esteettömän kuulemisen. Keskeisinä toimenpiteinä on riittävän pienen ryhmäkoon varmistaminen, työrauhan ylläpitäminen, riittävä akustointi esimerkiksi akustiikkalevyillä, tekstiileillä ja huonekalujen huopapehmusteilla.
- Lisäksi tulee huolehtia siitä, että lapsen tai nuoren kommunikointimahdollisuuksia tuetaan oppilaan tarvitsemilla apuvälineillä, esimerkiksi FM-laitteilla muilla mahdollisilla kommunikaation tukimuodoilla.
- Opetuksen tukemiseksi opettajalla on oikeus saada Valteri-verkostojen (Valtion erityiskoulujen ja oppimis- ja ohjauskeskusten) antamaa koulutusta kuulovammaisen lapsen kohtaamiseen luokassa.

2. Riittävien tukitoimien mahdollistaminen

- Lapsen huoltajia ja lasta itseään tulee kuulla, kun tukitoimista päätetään. Lapsen ja huoltajien kokemustietoutta tulee painottaa ja huomioida hyväksi koetut käytänteet tukimuotoja järjestettäessä. Lisäksi lapsen kuntoutusohjaajan asiantuntemus on syytä ottaa huomioon tukitoimia järjestettäessä.
- Kunnan on järjestettävä riittävät tukitoimet kuulovammaisen lapsen tai nuoren osallisuuden mahdollistamiseksi. Riittävät tukitoimet määritellään yksilöllisesti lasta kuntouttavan verkoston kanssa. Tukitoimia ovat edellä mainittujen apuvälineiden käyttö, erilaiset tulkitsemispalvelut sekä ohjaus- ja tukipalvelut esimerkiksi avustajan käyttö sekä tarvittaessa osa-aikainen erityisopetus.
- Lisäksi kuulovammaisilla ja erityistä tukea tarvitsevilla oppilailla tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet päästä Valteri-verkoston tuen piiriin ja saada tarvittavat tukitoimet kouluun riippumatta kuntien taloudellisesta tilanteesta.

3. Opetushenkilöstön osaamisen lisääminen

- Opettajankoulutuksen opetussuunnitelmaan otetaan mukaan nykyistä laajempi opintojakso kuulovammaisten oppilaiden kanssa työskentelemisestä. Opettajakoulutukseen on syytä sisällyttää yleistä kuulovammatietoutta sekä menetelmiä ja työskentelytapoja kuulovammaisen oppilaan opettamiseen ja kuulovammaisen lapsen kohtaamiseen.
- Kuulovammaisten lasten opettajilla on oltava oikeus täydennyskoulutukseen ja oikeus osallistua Valteri-koulujen verkoston järjestämiin koulutuksiin riippumatta kunnan taloudellisesta tilanteesta.

4. Opetushenkilöstön viittomakielen taidon vahvistaminen

- Viittomakieltä käyttävien lasten kanssa työskentelevien kielitason testaukseen on luotava järjestelmä, jotta kielitaso voidaan varmistaa ja vuorovaikutus turvata lasten ja aikuisten välillä.
- Hyvä viittomakielen taito on perusedellytys viittomakieltä äidinkielenään käyttävän lapsen oikeudelle osallistua yhteiskuntaan tasaveroisena ja tulla kuulluksi ja ymmärretyksi omalla äidinkielellään. Hänellä on oikeus saada palveluja ja osallistua yhteiskunnalliseen elämään tasavertaisena samalla tavalla kuin muutkin ikäisensä lapset ja nuoret.

Opetukseen pitäisi kuulua ihmisyyteen perustuva tasa-arvo. Jos lapsella on opiskelua häiritsevä vamma tai sairaus, tulee erilaisin tukitoimin ja järjestelyin taata kyseiselle oppilaalle tasa-arvoinen lähtökohta opiskeluun ja oppimiseen. Lopuksi haluamme myös kiinnittää huomiota siihen, että kaikki lapset ja nuoret haluavat olla osallisena omassa yhteisössään. Toimenpideohjelman laatiminen on yksi askel näitä tavoitteita kohti.

Helsingissä 17.2.2015

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry

Sanna Loukusa
puheenjohtaja

Sari Suokas
toiminnanjohtaja